

Lausunto 19.09.2022

Kuuleminen eduskunnan ympäristövaliokunnassa 20.9.2022 klo. 10.00

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta HE 177/2022 vp

Suomen luonnonsuojeluliitto kannattaa ehdotettuja muutoksia, mutta kiinnittää seuraavin tarkennuksin huomiota erityisesti neuvottelumahdollisuuden viranomaisten välillä.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta (HE 177/2022 vp) ehdotetaan, että nykyisen ympäristönsuojeluasetuksen 13 §:n sääntely siirrettäisiin lain tasolle ympäristönsuojelulakiin uudeksi 44 b §:ksi sekä säännöksen sanamuotoja täsmennettäisiin.

Luonnonsuojeluliiton näkemyksen mukaan ehdotettua sääntelyä voidaan pitää ongelmallisena sen sisältämän neuvotteluelvoitteen laajuuden näkökulmasta. Esitetyn 44 b §:n velvollisuus neuvotella lupa-asian selvittämiseksi ja lupaharkintaa varten voi muodostua ongelmalliseksi erityisesti viranomaisten riippumattomuuden ja valvontaviranomaisen yleistä etua koskevan valvontatehtävän näkökulmasta. Luonnonsuojeluliitto huomauttaakin, että neuvottelumahdollisuutta ympäristölupa-asian käsittelyssä ei ole määritelty ympäristönsuojelulaissa muissa tilanteissa kuin asioissa, joihin liittyy kansainvälisiä ulottuvuuksia.

Luonnonsuojeluliitto kiinnittää huomiota siihen, että neuvotteluelvoitteen sisällön voidaan katsoa eroavan olennaisesti keskusteluelvoitteesta. Neuvottelun ja keskustelun ero käy myös ilmi esityksen 44 b §:ää koskevista säännöskohtaisista perusteluista ja se on esityksessä huomioitu viranomaisen mahdollisuudessa käydä vain keskusteluja hakijan kanssa. Viranomaisen riippumattomuuden näkökulmasta mahdollisuus neuvotella lupa-asiasta valvontaviranomaisen ja lupaviranomaisen kesken on ongelmallinen yleisen edun valvontatehtävän ja luvanhakijan oikeuksien ja velvollisuuksien näkökulmasta. Säännöskohtaisten perustelujen mukaan (s.15) neuvotteluja ja keskusteluja käytäisiin lupa-asian selvittämisen lisäksi myös lupaharkintaa varten, mikä käy ilmi myös ehdotetun säännöksen sanamuodosta. Luonnonsuojeluliiton näkemyksen mukaan mahdollisuus keskustella lupa-asiasta muiden viranomaisten kanssa turvaisi esityksen tavoitteiden saavuttamista riittävästi vaarantamatta viranomaistoiminnan asianmukaisuutta, riippumattomuutta ja toiminnan avoimuutta.

Luonnonsuojeluliitto pitää kannatettavana esitykseen tehtyä muutosta siitä, että ympäristöluvan hakijan kanssa ei käydä neuvotteluja ja siten hallintopäätöksen tekeminen säilyy julkista valtaa käyttävän viranomaisen harkintavallassa (s. 15).

Ehdotukselle on esityksessä (s. 8 ja 17) mainittu hyväksyttäviä ja ympäristönsuojelun näkökulmasta kannatettavia perusteita. Viranomaisten välisen yhteistyön parantaminen sekä päätöksen sisällöllinen paraneminen ja luvan valvottavuuden paraneminen ovat kannatettavia tavoitteita lupa-asian käsittelylle.

Luonnonsuojeluliitto kiinnittää esityksen osalta erityistä huomiota lupa-asian ja ilmoituksenvaraisen asian käsittelyn sekä valvonta-asian käsittelyn avoimuuteen. Tällä nähdään olevan erityistä merkitystä myös valitusoikeuden asianmukaisen käytön kannalta, sillä kaikki viranomaiskäsittelyn kannalta relevantit tiedot tulisi käydä ilmi viranomaisen kirjallisista lausunnoista sekä päätöksistä.

Toimeksisaaneena

Satu Keski-Lusa
Ympäristöoikeuden asiantuntija
Suomen luonnonsuojeluliitto